

MONITOR WIETNAMSKI

MARZEC 2019

„Monitor Wietnamski” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Wietnamie, ze szczególnym uwzględnieniem relacji z państwami Półwyspu Indochińskiego oraz krajami Europy Środkowej i Wschodniej.
Materiał opracował dr Michał Zaręba – analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR WIETNAMSKI

MARZEC 2019

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

1 – 2 marca: wizyta Kim Dzong Una w Wietnamie.

Obecność przywódcy Korei Północnej była związana z jego spotkaniem z prezydentem Stanów Zjednoczonych Donaldem Trumpem, zorganizowanym w Hanoi pod koniec lutego. Po szczycie Kim Dzong Un został przyjęty przez prezydenta i sekretarza generalnego Komunistycznej Partii Wietnamu Nguyễn Phú Trọnga, z którym rozmawiał o zacieśnieniu współpracy politycznej i gospodarczej oraz stworzeniu mechanizmów dialogu, takich jak spotkania na szczeblu ministerialnym, czy stworzenie Międzyrządowych Komitetów ds. Ekonomicznych i Współpracy Naukowo-Technologicznej. Dyskutowano również o przygotowaniu kolejnych wizyt najważniejszych osobistości w obydwu państwach, które miałyby mieć miejsce w przyszłym roku w związku z 70. rocznicą ustanowienia oficjalnych stosunków dyplomatycznych między Hanoi a Pjongjangiem. Podczas pobytu w Wietnamie Kim Dzong Un spotkał się również z premierem rządu w Hanoi Nguyễn Xuân Phúciem oraz przewodniczącą Zgromadzenia Narodowego Nguyễn Thị Kim Ngân, by następnie udać się pociągiem ze stacji Đồng Đăng z powrotem do Korei Północnej.

2 – 5 marca: wietnamska delegacja wojskowa w Japonii.

Do Tokio udali się najwyżsi przedstawiciele Wietnamskiej Armii Ludowej na czele z szefem sztabu generalnego i wiceministrem obrony Phan Văn Giangiem. Wietnamski generał został przyjęty przez stojącego na czele Japońskich Morskich Sił Samoobrony adm. Kawano Katsutosiego, z którym rozmawiał o koordynacji stanowisk na multilateralnych forach, takich jak Regionalne Forum ASEAN, czy spotkania ministrów obrony ASEAN. Giang

**KIM DZONG
UN PRZYJĘTY
PRZEZ
WIETNAMSKI
CH
POLITYKÓW
WYSOKIEGO
SZCZEBLA**

Po zakończeniu drugiego spotkania z Donaldem Trumpem w Hanoi na temat denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego przywódca Korei Północnej rozpoczął wizytę w Wietnamie, która była pierwszą od czasu pobytu w tym kraju Kim Ir Sena w 1964 roku.

podziękował również za pomoc Japonii w szkoleniach wietnamskiego personelu, przygotowywanego do pełnienia misji pokojowych realizowanych przez Organizację Narodów Zjednoczonych. Wietnamski generał odbył również telefoniczną rozmowę z ministrem obrony rządu w Tokio Iwayą Takeshim, którego poinformował o efektach obrad z Kawano. W trakcie trwającej cztery dni wizyty delegacja wietnamska wizytowała również bazę lotniczą Japońskich Powietrznych Sił Samoobrony w miejscowości Kisarazu.

6 marca: minister spraw zagranicznych Wietnamu na Filipinach. W związku z 9. spotkaniem Wspólnej Komisji ds. Bilateralnej Współpracy w Manili przebywał szef wietnamskiego MSZ Phạm Binh Minh. Podczas spotkania z filipińską delegacją, którą reprezentował jego odpowiednik Teodoro Locsin, przedstawiciele rządów obydwu państw dyskutowali o sukcesach we współpracy w takich obszarach jak wymiana informacji, organizacja operacji SAR (Seek and Rescue - Poszukiwanie i Ratunek), ustanowienie dialogu dotyczącego bezpieczeństwa na morzach, czy walka z przestępczością zorganizowaną. Po spotkaniu doszło do podpisania protokołu i programu działań realizujących strategiczne partnerstwo na lata 2019-2024. Na zakończenie wizyty Minh został zaproszony przez prezydenta Filipin Rodrigo Duterte, który podkreślił wagę stosunków między Hanoi a Manilą dla budowania stabilnego regionu Azji Południowo-Wschodniej.

6 marca: wietnamski kuter zatopiony na spornych wodach wokół Wysp Paracelskich. Łódź rybacka z pięcioma członkami załogi na pokładzie została ostrzelana przez chińską jednostkę w okolicach wyspy Đả Lôi. Kuter rybacki zatonął, jednak załogę uratowała inna wietnamska łódź rybacka, która znajdowała się w okolicy. Dwa tygodnie później Wietnam wręczył ambasadzie Chin w Hanoi oficjalną notę protestacyjną, żądając również odszkodowań dla rybaków za poniesione straty.

11 marca: rozmowy ministrów obrony Wietnamu i Filipin. W Hanoi doszło do rozmów między delegacjami, na czele których stali gen. Ngô Xuân Lịch oraz Delfin Lorenzana. Podkreślono dotychczasowe sukcesy w relacjach bilateralnych w sektorze bezpieczeństwa oraz wskazano obszary, które powinny stać się priorytetowe w najbliższej przyszłości, tj. wymiana młodych oficerów, medycyna wojskowa, czy współpraca przemysłu obronnego i lotnictwa. Podczas pobytu filipińskiej delegacji doszło również do spotkania z przedstawicielami Military Industry and Telecoms Group (dawniej Viettlel), firmy z sektora telekomunikacyjnego, podlegającej bezpośrednio pod Ministerstwo Obrony Wietnamu.

12 – 15 marca: spotkania w ramach Regionalnego Forum ASEAN w Wietnamie. Đà Nẵng gościło ok 80. delegatów z 27 państw zainteresowanych kwestiami bezpieczeństwa w regionie Azji i Pacyfiku. Spotkanie było

współorganizowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Wietnamu, resort Spraw Zagranicznych i Handlu Australii oraz Komisję Europejską. Rozmowy poświęcono głównie kwestiom bezpieczeństwa na wodach morskich, zanieczyszczeniu środowiska i zrównoważonemu rozwojowi.

13 – 15 marca: wietnamska delegacja w Republice Południowej Afryki.

Wizyta przedstawicieli wietnamskiego MSZ na południu Afryki, na czele z wiceministrem Nguyễn Quốc Cườngiem, była związana z organizowanym w Pretorii Międzyrządowym Forum Partnerstwa Wietnam-RPA, gdzie dyskutowano o rozwijaniu kontaktów dwustronnych. Podczas pobytu w Afryce wiceminister Cường rozmawiał również z Reginah Mhaule, zastępczynią ministra spraw zagranicznych i współpracy. Poruszono temat zakupu południowoafrykańskiego węgla przez Wietnam, handlu żywnością i walki z kłusownictwem. Spotkanie zakończyło się podpisaniem protokołu, który mówił o konieczności rozpoczęcia negocjacji nad podpisaniem umowy o współpracy w rolnictwie, rybołówstwie i leśnictwie przed końcem 2020 roku. Rozmowy wiceministrów poprzedziło spotkanie Cườnga z ponad 100 przedsiębiorcami z RPA, na którym byli również obecni przedstawiciele wietnamskiego Ministerstwa Handlu i Przemysłu.

19 – 22 marca: zacieśnienie współpracy z chińskim Regionem Autonomicznym Guangxi-Zhuang.

W Hanoi przebywał Lu Xinshe, sekretarz Komunistycznej Partii Chin w Guangxi, którego wizyta była związana z planowanym spotkaniem z władzami granicznych prowincji Wietnamu, tj. Lạng Sơn, Quảng Ninh, Hà Giang oraz Cao Bằng. W efekcie spotkania doszło do podpisania porozumienia o współpracy, której celem ma być koordynacja inwestycji w ramach chińskiej inicjatywy „Pasa i Szlaku”. Podczas pobytu w Wietnamie Lu został przyjęty przez premiera Phúca oraz ministra spraw zagranicznych Minha. W trakcie rozmów politycy stwierdzili, że region Guangxi odpowiada za 25% chińsko-wietnamskiego handlu, dlatego też konieczna jest współpraca mająca na celu liberalizację procedur w punktach kontroli granicznej i poprawę bezpieczeństwa w regionie granicznym.

22 – 26 marca: wicepremier i minister obrony narodowej Singapuru złożył

oficjalną wizytę w Wietnamie. Teo Chee Hean wziął udział w spotkaniu z delegacją wietnamską, której przewodził Trương Hòa Bình, wicepremier rządu w Hanoi. Rozmowy dotyczyły działań mających na celu pogłębianie strategicznego partnerstwa, zwiększenie inwestycji, zapewnienie bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni, walkę z korupcją czy ochronę środowiska naturalnego. Teo Chee Hean został również przyjęty przez premiera Phúca, z którym dyskutował o nowopowstałym Wietnamsko-Singapurskim Centrum Współpracy w Hanoi, uznanym za wzorcowy projekt dwustronny, oraz o potencjalnej współpracy w ramach takich inicjatyw jak Wszechstronne i Progresywne Porozumienie o Partnerstwie Transpacyficznym oraz Kompleksowe Regionalne Partnerstwo Gospodarcze. Na zakończenie wizyty singapurski polityk odwiedził jeszcze

provincję Thừa Thiên-Huế, gdzie znajduje się strefa ekonomiczna Chân Mây - Lăng Cô, oraz spotkał się z lokalnymi władzami miasta Ho Chi Minh.

25 marca: minister gospodarki i energii Niemiec w Vietnamie. Peter Altmaier został przyjęty przez premiera Nguyễn Xuân Phúca, z którym dyskutował o współpracy w zakresie energii odnawialnej i edukacji. Szef rządu w Hanoi podziękował za Oficjalną Pomoc Rozwojową, płynącą z Berlina oraz poprosił o wsparcie w procesie implementacji Umowy o wolnym handlu między Vietnamem a Unią Europejską. Altmaier wziął również udział w otwarciu Domu Niemieckiego w Ho Chi Minh, który ma dać nowy impuls współpracy gospodarczej między Berlinem a Vietnamem. Wraz z ministrem gospodarki i energii Niemiec do Wietnamu przybyli również niemieccy parlamentarzyści, którzy odbyli robocze spotkania z lokalnymi władzami stołecznego Hanoi. Rozmowy oscylowały głównie wokół tematów związanych z opieką zdrowotną i gospodarką odpadami komunalnymi.

26 – 28 marca: oficjalna wizyta sułtana Brunei w Hanoi. Hassanal Bolkiah przebywał w Vietnamie na zaproszenie prezydenta i sekretarza generalnego KPW Nguyễn Phú Trọnga, który jako pierwszy przyjął głowę państwa Brunei. Rozmawiano o zacieśnianiu współpracy bilateralnej oraz koordynacji działań na międzynarodowych forach, jak ASEAN, a także wspólnych działań w obszarze bezpieczeństwa. W efekcie rozmów podpisano deklarację o podniesieniu rangi bilateralnych stosunków do poziomu wszechstronnego partnerstwa strategicznego, a Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Wietnamu oraz resort Surowców i Turystyki Brunei sygnowały porozumienie o uruchomieniu „gorącej linii” między Hanoi a Bandar Seri Begawan, przyspieszającej wymianę informacji w przypadkach nielegalnego, nieudokumentowanego i nieuregulowanego połowu ryb na wodach morskich. Pod koniec pobytu w Vietnamie Bolkiah spotkał się również z premierem Nguyễn Xuân Phúciem, z którym rozmawiał o podniesieniu poziomu wymiany handlowej i zacieśnieniu współpracy w zakresie energetyki i rolnictwa.

27 – 30 marca: przewodnicząca Zgromadzenia Narodowego Wietnamu w Maroku. Po wylądowaniu w Rabat Nguyễn Thị Kim Ngân wzięła udział w rozmowach na temat współpracy międzyparlamentarnej z marokańską delegacją, na czele której stał przewodniczący Izby Reprezentantów Habib El Malki. Ngân została również przyjęta przez premiera Maroka Saadeddine Othmanima oraz spotkała się z Elktiki Mustaphą, przewodniczącym Stowarzyszenia Przyjaźni Marokańsko-Wietnamskiej. W efekcie wizyty doszło również do podpisania umów o współpracy w zakresie środowiska i zrównoważonego rozwoju między wietnamskim Ministerstwem Zasobów Naturalnych i Środowiska oraz marokańskim resortem Energii, Górnictwa i Zrównoważonego Rozwoju. Porozumienia sygnowały również Ministerstwo Przemysłu i Handlu Wietnamu oraz marokański resort Przemysłu, Inwestycji, Handlu i E-gospodarki w kwestii

ustanowienia Subkomitetu ds. Współpracy w Handlu i Przemysle oraz zacieśnienia współpracy gospodarczej. Umowy o partnerstwie zawarły również miasta Tangerang i Đà Nẵng.

28 marca: wizyta ministra energii i przemysłu Zjednoczonych Emiratów Arabskich. W Hanoi doszło do rozmów między Suhailem Al Mazrouim a prezydentem i sekretarzem generalnym KPW Trôngiem. Dyskutowano głównie o potencjalnej współpracy w zakresie energetyki, ochrony środowiska, czy walce z negatywnymi skutkami zmian klimatu. Emiracki minister wręczył również głowie wietnamskiego państwa zaproszenie od prezydenta szejka Chalifa ibn Zajida Al Nahajjana do złożenia oficjalnej wizyty w ZEA.

II. RELACJE INDOCHIŃSKIE

5 – 7 marca: przewodnicząca Zgromadzenia Narodowego Laosu w Wietnamie. Pany Yathotou złożyła oficjalną wizytę na zaproszenie stojącej na czele ZN Wietnamu Ngân. Podczas spotkania szefowe krajowych parlamentów rozmawiały o dotychczasowej współpracy w ramach podpisanych porozumień i konieczności nadzorowania procesu legislacyjnego w odniesieniu do ustaw, które dotyczą obydwu krajów, np. swobodnej migracji na terenach przygranicznych i nieudokumentowanych małżeństwach obywateli tych dwóch państw. Yathotou została również przyjęta przez prezydenta i szefa KPW Trônga, z którym rozmawiała o współpracy między partiami, oraz przez premiera Phúca. Przewodnicząca ZN Laosu podziękowała szefowi wietnamskiego rządu za pomoc przy budowie siedziby laotańskiego parlamentu, z kolei Phúc poruszył temat koordynacji działań związanych z zarządzaniem zasobami wód rzeki Mekong, w kontekście budowy hydroelektrowni w Laosie. Ostatnimi akcentami wizyty Yathotou w Wietnamie było spotkanie z przedstawicielami działającego na rynku nieruchomości konglomeratu Vingroup, których zachęcała do inwestycji w Laosie, oraz spotkania z władzami prowincji Lâm Đồng, blisko współpracującej z laotańskimi regionami Champasak i Bolikhamxai.

11 – 13 marca: minister informacji i komunikacji Wietnamu z wizytą w Laosie. Nguyễn Mạnh Hùng przebywał w Wientian na zaproszenie laotańskiego ministra informacji, kultury i turystyki Bosengkham Vongdala. W efekcie rozmów doszło do podpisania umów między resortem Informacji i Komunikacji Wietnamu a laotańskim Ministerstwem Poczty i Telekomunikacji, Urzędem Bezpieczeństwa Informacyjnego i grupą odpowiadającą za bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni – LaoCERT. Porozumienie sygnowało również przedsiębiorstwo Vietnam Posts and Telecommunication Group oraz Laotańskie Centrum E-Administracji. Na zakończenie wizyty wietnamskiej delegacji odbyła się również sesja robocza z udziałem wietnamskich firm z sektora IT, działających na terenie Laosu.

12 marca: minister ds. współpracy międzynarodowej Birmy w Hanoi. Obecność U Kyaw Tina w Hanoi związana była z 9. spotkaniem Wspólnego Komitetu ds. Współpracy Bilateralnej. Podczas pobytu w stolicy Wietnamu birmański polityk spotkał się z premierem tego kraju Nguyễn Xuân Phúciem oraz wiceszefem rządu i ministrem spraw zagranicznych Phạm Bình Minhem. W efekcie rozmów ustalono, że jeszcze w tym roku obie strony, doprowadzą do uruchomienia dialogu ds. obronności, zacieśnią współpracę w walce z przestępczością transgraniczną oraz w zakresie bezpieczeństwa środowiskowego i zarządzania zasobami wody. Ustalono również, że konieczne jest koordynowanie działań na multilateralnych forach, takich jak ASEAN, Strategia Współpracy Gospodarczej Irawadi-Menam-Mekong, czy Wielki Subregion Mekongu.

13 – 16 marca: minister Nguyễn Mạnh Hùng z oficjalną wizytą w Kambodży. Jako pierwszy wietnamskiego polityka przyjął premier Hun Sen, który podziękował za pomoc rządu w Hanoi w tworzeniu Narodowego Centrum Monitoringu Informacji w Cyberprzestrzeni, nad którym prace mają zakończyć się jeszcze w tym roku. Hùng zapewnił o chęci współpracy ze strony jego resortu z kambodżańskim Ministerstwem Informacji, Poczty i Telekomunikacji oraz wyraził nadzieję, że rząd w Phnom Penh stworzy dogodne warunki aktywnym i chcącym działać na rynku kambodżańskim firmom sektora telekomunikacyjnego z Wietnamu. Podczas wizyty minister Hùng został kolejno przyjęty przez swojego odpowiednika Khieu Kanharitha, któremu podziękował za wsparcie dla działających w Kambodży agencji informacyjnych. Zasugerował również zwiększenie czasu emisji audycji nadawanych w języku wietnamskim w Phnom Penh i w sześciu granicznych prowincjach z 15 do 30 minut dziennie oraz zapewnił o chęci współpracy w rozwoju dziennikarstwa internetowego w Kambodży. Zwieńczeniem rozmów było podpisanie przed obydwie strony planu współpracy na 2019 rok.

14 – 15 marca: wspólny patrol wietnamskiej i kambodżańskiej jednostki na wodach morskich. Okręt 253 Marynarki Wojennej Wietnamu oraz jednostka 1142 sił morskich Kambodży wzięły udział w ćwiczeniach mających przygotować obydwie kraje do wspólnych działań w zakresie walki z piractwem, nielegalną migracją, handlem bronią oraz organizacji misji SAR. W trakcie patrolu testowano również sygnalizację dźwiękową i świetlną, używaną do komunikacji między jednostkami różnych państw na wodach morskich.

III. WIETNAM I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

1 marca: spotkanie przedstawicieli mniejszości wietnamskiej w Kijowie. W Ambasadzie Wietnamu w stolicy Ukrainy doszło do rozmów delegatów wietnamskich emigrantów mieszkających w Odessie, Charkowie, Kijowie i Czerniowcach. Rozmawiano o problemach, jakie napotyka społeczność wietnamska na Ukrainie oraz wysunięto postulat zjednoczenia wszystkich organizacji wietnamskich w tym kraju, co ma pomóc w rozwiązywaniu problemów na poziomie międzypaństwowym.

4 marca: wizyta wiceministra spraw zagranicznych Estonii w Hanoi. Podczas pobytu w Wietnamie Andres Radu został przyjęty przez stojącego na czele Komitetu Ludowego wietnamskiej stolicy Nguyễn Đức Chunga. Głównym tematem rozmów była potencjalna współpraca w zakresie wymiany technologicznej, digitalizacji, e-administracji i tworzenia inteligentnych miast. Wraz z estońskim wiceministrem w Wietnamie obecnych było również 12 przedsiębiorców, którzy spotkali się z przedstawicielami wietnamskiego Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, kancelarii premiera oraz Wietnamskiej Izby Przemysłowo-Handlowej.

6 – 7 marca: wiceminister spraw zagranicznych Wietnamu w Rumunii. Bùi Thanh Sơn złożył oficjalną wizytę w Bukareszcie jako specjalny przedstawiciel premiera Nguyễn Xuân Phúca, w imieniu którego wręczył szefowej rumuńskiego rządu Viorice Dăncilă list gratulacyjny z okazji objęcia przez Rumunię prezydencji w Unii Europejskiej. Podczas pobytu Sona w Bukareszcie strona rumuńska zapewniła, o dołożeniu wszelkich starań, by Umowa o wolnym handlu między Wietnamem a UE, weszła w życie możliwie jak najszybciej. Efektem wizyty wietnamskiego polityka było również zawarcie dwóch umów o współpracy sygnowanych z rumuńskiej strony przez Monicę Gheorghitę, sekretarz stanu ds. relacji bilateralnych i globalnych.

14 marca: seminarium dotyczące potencjału turystycznego Wietnamu w Kijowie. Spotkanie, które współorganizowała ambasada Wietnamu na Ukrainie, Ukraińska Izba Handlowo-Przemysłowa oraz Travel Professional Group przyciągnęło ponad 200 osób z ukraińskich agencji turystycznych. Seminarium otworzył Ambasador Nguyễn Anh Tuấn, który zachęcił wszystkich zebranych do promocji Wietnamu, jako atrakcyjnej destynacji dla podróżujących Ukraińców. Następnie przedstawiciele TPG oraz UIHP w szczegółach omówili potencjał turystyczny Wietnamu, wskazując na korzyści, jakie mogą odnieść ukraińskie agencje turystyczne, oferując podróże do tego kraju.

14 – 15 marca: wiceminister spraw zagranicznych Czech z oficjalną wizytą w Hanoi. Lukáš Kaucký przebywał w Wietnamie na zaproszenie swojego odpowiednika Bùi Thanh Sona w związku zaplanowanymi bilateralnymi konsultacjami. W trakcie rozmów podsumowano efekty dotychczasowej współpracy, a także wskazano na obszary, które stanowią potencjał do dalszego

rozwoju stosunków dwustronnych takie jak, infrastruktura, rolnictwo, przetwórstwo czy energetyka odnawialna. Son podziękował czeskiemu politykowi za wsparcie, jakie rząd w Pradze gwarantuje wietnamskiej społeczności mieszkającej w Czechach, a Kaucký potwierdził, że czeskie władze rozważają wprowadzenie regulacji, mających ułatwić uzyskanie wizy pracującym w Czechach Wietnamczykom. Na zakończenie wizyty Kaucký został również zaproszony przez wiceministra obrony gen. Bế Xuân Trùng, z którym dyskutował o rozwijaniu współpracy w obszarze przemysłu zbrojeniowego, organizacji szkoleń, czy przygotowań wietnamskich żołnierzy do realizacji misji pokojowych ONZ.

KOMENTARZ

1. Po spotkaniu z prezydentem Stanów Zjednoczonych Donaldem Trumpem Kim Dzong Un rozpoczął wizytę w Wietnamie. Był to pierwszy pobyt przywódcy Korei Północnej w tym kraju od czasu, kiedy to Kim Ir Sen spotkał się w 1964 roku z ówczesnym prezydentem i liderem partii komunistycznej Wietnamu Ho Chi Minhem. Nawiązując do podróży swojego dziadka Kim Dzong Un, odwiedził wiele miejsc, które były celem ówczesnego przywódcy Korei Północnej, co miało przywołać pozytywne wspomnienie bliskich relacji między Hanoi a Pjongjangiem z połowy lat 60. W drodze do wietnamskiej stolicy Kim Dzong Un przemierzył m. in. prowincję Bắc Giang, gdzie rozmieszczony został personel Sił Powietrznych KRL-D w czasie wojny wietnamskiej w 1966 roku, i gdzie znajdują się miejsca pochówku 14 poległych północnokoreańskich pilotów, repatriowane przez Koreę Północną w 2002 roku. Wybór Hanoi na miejsce drugiego spotkania Kim-Trump wywołało wiele dyskusji. Wśród ekspertów padały pytania, w jakim stopniu zmiany, które zaszły na przestrzeni lat w Wietnamie, mogą stanowić model do naśladowania dla Korei Północnej. Pod koniec lat 80. oba kraje stanęły bowiem w obliczu kryzysu gospodarczego, w związku z nadmiernym uzależnieniem się od Chin, czy redukcją pomocy ze strony Związku Radzieckiego. Wietnam zdecydował się na zakończenie okupacji Kambodży i wprowadzenie wolnorynkowych reform *Đổi Mới*, otwierając kraj na handel z zagranicą. Korea Północna przyjęła z kolei inną postawę. Izolując się od świata zewnętrznego, postawiła na konfrontacyjną politykę wobec Zachodu i rozwój programu nuklearnego. Podczas, gdy reżim północnokoreański zmaga się z wieloma problemami rozwojowymi, wietnamska gospodarka notuje w ostatnich latach wzrost na poziomie 5-7%. Korea Północna wydaje się być w podobnej sytuacji, w jakiej był Wietnam pod koniec lat 80., gdzie w izolowanym na arenie międzynarodowej kraju dominowały nieefektywne przedsiębiorstwa państwowe, a nadmierne wydatki na obronność doprowadziły społeczeństwo na skraj ubóstwa. Dla Kim Dzong Una istotnym może być fakt, iż reformy *Đổi Mới* nie doprowadziły do upadku Komunistycznej Partii Wietnamu, a wręcz przeciwnie, wzmocniły jej legitymizację, na czym z pewnością zależałoby północnokoreańskiemu przywódcy, gdyby zdecydował się na gruntowne zmiany w

kraju. Przyjmując „wietnamski”, a nie „chiński”, model rozwoju Pjongjang zapewne uniknąłby zarzutów o nadmierną zależność ze strony Chin, co w dobie gospodarczej rywalizacji między Waszyngtonem a Pekinem, mogłoby pozwolić na przyspieszenie procesu normalizacji stosunków Korei Północnej ze Stanami Zjednoczonymi. Choć wydaje się, iż na efekty rozmów Trumpa z Kimem trzeba będzie jeszcze długo poczekać, to stopniowe kroki, jak chociażby klarowniejsza definicja „denuklearyzacji” ze strony Pjongjangu, mogłaby doprowadzić do pewnych ustępstw ze strony USA, co np. w przypadku relacji wietnamsko-amerykańskich zakończyło się zniesieniem embarga handlowego. Zbliżenie Hanoi z Waszyngtonem wywoływało jednak wiele niepokojów w szeregach Komunistycznej Partii Wietnamu, której działacze obawiali się pokojowej ewolucji w kierunku demokracji, czemu miałyby sprzyjać liberalizacja gospodarki, prowadząc do marginalizacji i rozpadu KPW. Jednak jednym z elementów postępującego procesu normalizacji między USA a Wietnamem było również podpisanie przez prezydentów Baracka Obamą i Trương Tấn Sanga deklaracji z 2013 roku, mówiącej o wzajemnym poszanowaniu systemów politycznych obydwu państw. Póki co, jest jednak zbyt wcześnie, aby wysuwać daleko idące prognozy co do efektów spotkań prezydenta Trumpa z Kim Dzong Unem i możliwości denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego. Przykład Wietnamu pokazuje jednak, jak kraj może wydźwignąć się z gospodarczej stagnacji i międzynarodowej izolacji, przy jednoczesnym zachowaniu władzy przez komunistyczną partię. Adaptowane przez Hanoi rozwiązania mogą stanowić zatem interesujący dla Koreańczyków z Północny model, jeśli chodzi o wprowadzanie ewentualnych reform, a ideologiczna bliskość między Hanoi a Pjongjangiem może doprowadzić do ocieplenia relacji i częstszych wizyt polityków wysokiego szczebla w obydwu krajach oraz spotkań roboczych ekspertów i doradców gospodarczych.

2. W ostatnich miesiącach można było zaobserwować rosnącą aktywność Wietnamu w umacnianiu relacji obronnych z innymi państwami. Jednym z przykładów zacieśniania stosunków z krajami Azji i Pacyfiku w zakresie bezpieczeństwa były rozmowy z początku miesiąca między szefem sztabu generalnego Wietnamskiej Armii Ludowej i wiceministrem obrony Phan Văn Giangiem a stojącym na czele Japońskich Morskich Sił Samoobrony Kawano Katsutoshim. Była to kolejna odsłona spotkań między przedstawicielami wietnamskiej generalicji a dowództwem Japońskich Sił Samoobrony, po tym jak gen. Giang przyjął w styczniu w Hanoi stojącego na czele Sił Powietrznych gen. Marumo Yoshinariego. W relacjach dwustronnych między Tokio a Hanoi rozwijanych coraz intensywniej od marca 2014 roku w ramach Ekstensywnego Partnerstwa Strategicznego na Rzecz Pokoju i Dobrobytu w Azji wyraźnie widać wzrost znaczenia komponentu bezpieczeństwa. Z pewnością ram tej współpracy nadał również podpisany w kwietniu 2018 roku Komunikat o Wspólnej Wizji Wietnamsko-Japońskich Relacji Obronnych. Zeszły rok przyniósł wiele znaczących działań, takich jak pierwsza w historii wizyta japońskiej łodzi

podwodnej typu Oyashio w porcie Cam Ranh oraz obecność jednostki Japońskiej Straży Przybrzeżnej Kojima w Đà Nẵng. Oprócz tych zdarzeń należy również odnotować fakt rosnącego wsparcia na realizację projektów obronnych Wietnamu ze strony Japonii, ożywiające się kontakty między firmami sektora zbrojeniowego, czy coraz częstsze rozmowy między personelem portów w Japonii i Wietnamie w celu wymiany informacji o sytuacji na wodach w regionie Azji i Pacyfiku. Tokio staje się coraz ważniejszym sojusznikiem dla Hanoi w dziedzinie bezpieczeństwa, co obrazują wspólne spotkania przedstawicieli ministerstw obrony i wizyty japońskich jednostek w Wietnamie. Japonia może stanowić skuteczną przeciwwagę dla chińskich ambicji utrzymania wpływów w Azji Południowo-Wschodniej, jednak Wietnam stara się również zacieśnić sojusze z innymi krajami ASEAN, takimi jak Filipiny. W marcu doszło do spotkania ministrów obrony Wietnamu gen. Ngô Xuân Lịch oraz jego odpowiednika reprezentującego rząd w Manili Delfina Lorenzany. Relacje obronne z Filipinami, wzmocnione podczas prezydentury Benigno Aquino III, zostały nadszarpnięte po wyborze na głowę państwa Rodrigo Duterte, który przyjął bardziej koncyliacyjne stanowisko względem Chin w kwestii sporu na Morzu Południowochińskim. Przełomem miało być 9. spotkanie Wspólnej Komisji ds. Bilateralnej Współpracy, zorganizowane po raz pierwszy za kadencji Duterte, podczas którego przyjęto plan działania na lata 2019-24, oraz wspomniana wizyta Lorenzany w Hanoi. Choć z ostateczną oceną efektów tych działań należy jednak poczekać, to wydają się być one dobrym prognostykiem na przyszłość, jeśli chodzi o poprawę relacji w dziedzinie obronności między Wietnamem a Filipinami.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

